

Opinia prawna dotycząca oceny projektu budżetu państwa na rok 2002 w części budżetowej 06 - Trybunał Konstytucyjny

Ocena formalna

Projekt cz. 06 nie budzi zastrzeżeń, spełnia w szczególności wymogi art. 86 i 87 ustawy o finansach publicznych z 26 listopada 1998 r. (Dz. U. nr 155, poz. 1014, z późn.zm.), wraz z aktami wykonawczymi i jest opracowany zgodnie z zasadą przejrzystości - zawiera część tabelaryczną - zestawienie dochodów budżetowych na rok 2002 i zestawienie zbiorcze wydatków oraz tabele wydatków w trzech podstawowych działach klasyfikacji budżetowej (działy 751, 753, 853), a także istotniejsze dane uzasadniające przyjęcie projektowanych wielkości, oparte na prawidłowych wskaźnikach i prognozach makroekonomicznych

Ocena merytoryczna

Uwagi ogólne:

Po stronie dochodów budżetowych stała, relatywnie niewysoka kwota dochodów ze sprzedaży wydawnictw została zaplanowana ostrożnie i realistycznie (8,3% wzrostu); nie budząc zastrzeżeń; zwykle pojawiających się w poprzednich latach dochodów nadzwyczajnych nie można ująć na etapie prognozowania budżetu.

Po stronie wydatków budżetowych następuje wysoki wzrost wydatków w ujęciu globalnym (wskaźnik wzrostu ogólnej kwoty wydatków - 190,3%). Jest to niezwykle wysoki wskaźnik, stosownie do którego wydatki rosły z 15,2 mln zł (pw) w 2001 r. do prawie 29 mln w roku 2002.

Pomijając potrzebę realizacji konkretnych zadań Trybunału Konstytucyjnego lub zasadność ekonomiczną najwyższego w projekcie budżetu 2002 r. przyrostu w częściach budżetu państwa (por. niżej) przy ocenie tak wysokiego przyrostu należy kierować się również czynnikiem interesu ogólnego i możliwości państwa w 2002 r.; część ta zaplanowana została w sposób nie uwzględniający stanu finansowego państwa (kryzysu finansów publicznych) i konieczności oszczędności środków budżetowych; oszczędności dokonywane były we wszystkich grupach ekonomicznych, częściach i działach budżetowych, dotyczących wszystkich grup społecznych, zadań bieżących oraz inwestycyjnych.

Należy podkreślić, że: nie nastąpiło przy tym istotne zwiększenie zadań Trybunału, uzasadniające tak poważny wzrost, a także w stosunku do projektu ustawy budżetowej z 30 września 2001 r. nie dokonano zmniejszenia wydatków, mimo iż większość wydatków części budżetowych przedstawianych przez Ministra Finansów i zatwierdzonych przez Radę Ministrów przewidywała poważne cięcia wydatków w stosunku do wcześniejszych propozycji.

Uwagi szczegółowe:

Wydatki realizowane są w trzech działach:

- Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa – 751.
- Obowiązkowe ubezpieczenie społeczne – 753.
- Opieka społeczna – 853.

Dział 751 - wydatki w wysokości 27,1 mln zł (wzrost o 192%) obejmują główne pozycje: - wydatki majątkowe, w tym wydatki na rozbudowę siedziby Trybunału Konstytucyjnego (wzrost o 767%). Uzasadnienie kontynuacji inwestycji nie jest dostateczne - argumenty przytoczone dotyczą bowiem w równym stopniu wszystkich inwestycji realizowanych w kraju i przerwanych bądź ograniczonych ze względu na szczupłość środków budżetowych (konieczność wydłużenia cyklu inwestycyjnego i wzrost kosztów budowy); rachunek ekonomiczny, o którym wspomina się na s. 11 jest nieznany; ponadto inwestycja została przerwana już w 2001 r., a plac budowy już został zabezpieczony (s. 11); dlatego też przerwanie procesu inwestycyjnego, o którym mowa na s. 12 jest niepotrzebne.

Realizacja zadań Trybunału Konstytucyjnego, przy niezmienionej przecież w 2002 r. liczbie sędziów jest możliwa w tych samych co dotychczas warunkach, choć z pewnością zawsze wykonanie zadań w lepszych warunkach lokalowych byłoby dogodnie. Trudno poza tym wyobrazić sobie, aby w ciągu 1 roku inwestycja została ukończona i wyposażona. Planowany wydatek blisko 15 mln zł na 2002 r., jak się więc wydaje, byłby zawyżony.

Wydatki na działalność bieżącą Trybunału (opisane na s. 5 i 9) wzrastają w sposób umiarkowany w stosunku do 2001 r. (wzrost nominalny w stosunku do, oszczędnego, jak się dodaje, 2001 r.- dodać można, iż z analizy wykonania budżetu państwa NIK, tom II, VI 2001 r., s. 25 nie wynika, iż poprzednie lata były „oszczędne”, dla przykładu ponad 548 tys. zł wydatkowano na projekt inwestycyjny lub 172,4 tys. zł na kupno samochodu osobowego); wysoki wzrost wydatków na zagraniczne podróże służbowe (44,8%) w dobie internetu i rozwiniętych technik telekomunikacyjnych nie jest jednak zasadny (video-konferencje np. w organizacjach międzynarodowych), zwłaszcza zawyżony wydaje się koszt dwuosobowej delegacji na obrady Kongresu w Brukseli - w wysokości 12,7 tys. USD.